

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 20. januarja.

Grof Taaffe v svojega vladanja četrtem letu še ni dokazal, da ima resno voljo izvršiti svoj program in ta je: pomiriti vse narodnosti in zadovoljiti vsem njihovim opravičenim zahtevam. Pozornemu opazovalcu zdi se, da to ni niti njegov glavni smoter, temveč da vse njegovo dejanje in nehanje teži na to, vzbujevati in gojiti misel o njegovej izrednej potrebnosti, pospeševati in množiti avtoriteto in veljavo vlade, — pri čemer pa se krči upliv našega parlamenta — to avtoriteto pa mej drugim upotrebljati za tolikrat poskušani a še vsigdar ponesrečeni eksperiment: upeljave državnega jezika, seveda nemškega.

V tem je iskati uzroka, zakaj gre naša ravnopravnost tako počasnim korakom in po tako trnjevem potu, iz tega more se tudi izvajati najnovejša vladina poskušnja upeljati nemški jezik v Dalmaciji, to je v kronovini, kjer ni skoro niti jednega Nemca, ampak je ogromna večina slovanska, italijansko prebivalstvo pa v takem razmerju kakor n. pr. Nemci v Kranjskej.

A kljubu temu, da je ogromna večina prebivalstva v Dalmaciji slovanska, kar se je tudi pri volitvah v Spljetu in po družih mestih sijajno pokazalo, vendar še gospoduje italijanščina v cesarskih in cerkvenih uradih in uradovanje v laškem jeziku je tako ukoreninjeno in splošno, da se je uradnikom in sodnikom dalmatinskim na ljubo pri ministerstvu nastavljal stalni referent italijanski, pri najvišem sodišči pa celo posebni italijanski senat.

Dalmatince, ki se niso še oslobodili italijanščine, je tedaj jako nemilo dinulo, čuvši vest, da se hoče uvesti še drugi tuji jezik in nevoljno vprašalo je njihovo glavno glasilo: Ali niso naši mero-dajni krogi še uvideli težkih in žalostnih posledic, katere donaša vladi kakor narodu gojitev italijanskega jezika? „Narodni list“ pa je ob jednom svojim čitateljem dal zagotovilo, da bodo dalmatinski poslanci napeli vse svoje sile, da odvrnejo upeljavo

nemščine in zagotové hrvatskemu jeziku pravice, katera mu gre.

To zagotovilo obistinilo se je v malo dneh, kajti, ko se je otvoril državni zbor, ostali so sedeži dalmatinskih poslancev prazni, pač pa je prišla na Dunaj njih resnoba izjava, da se tako dolgo ne udeležijo državnega zbora, dokler naredba namestnika Jovanovića glede upeljave nemškega jezika ne bode preklicana.

Ta možata beseda bila je o pravem času izgovorjena in imela je tudi jako ugoden nasledek, kajti vlada dobro računajoč, da glasov devetorice dalmatinskih poslancev ne more pogrešati. ako se neče izpostaviti nevarnosti, da pri prvej odvažnej priliki s svojimi predlogi ostane v manjini, požurila se je v „Presse“ objaviti dementi, da baron Jovanović ni izdal nikake naredbe do političnih uradnikov v Dalmaciji, v katerej bi se jim bilo velelo, naj se poslužujejo nemškega jezika namestu italijanskega in hrvatsko-srbskega, pač pa da je baron Jovanović pri nekej priliki — menda le v šali — nekaterim uradnikom opomnil, da bi bilo dobro, ako bi se naučili nemščine, da bi se uradovanje bolj zjednačilo. Poslanci sami pa se vabijo, naj pridejo zopet v zbornico, ker ostane v Dalmaciji vse pri starem, nemščina se ne uvede in uradovalo se bode i nadalje hrvatski in laški. V podporo tega dementi-ja in ker se dementijem sploh priznaje malo verodostojnosti, je v zadnji seji budgetnega odseka minister Pražak še posebe zatrdil, da je že s prejšnjimi naredbami v Dalmaciji hrvatski jezik kot uradni jezik pripoznan in da vlada za Jovanovićev ukaz nič ne ve.

S temi besedami je minister desavouiral Jovanovića in nemški jezik v notranjem poslovanju dalmatinskega namestništva ostane za zdaj vsaj resle — želja.

V tem slučaju pokazalo se je, da so dalmatinski poslanci vestno čuvali interese svoje domovine in da vlada nasproti odločnemu zahtevanju ne more ostati na stališču stroge negacije, temveč je pri ob-

stoječih razmerah primorana, uvažati težnje i malih frakcij. Posledice tega slučaja za naše specialno stališče izvajajo naj si čitatelji sami.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. januarja.

Včeraj bila je druga seja **državnega zbora**. Poslancu knezu Windischgrätzu dovoli se odpust osmih tednov. Med došlimi peticijami se nahaja jedna od gorenjeavstrijskega kmetskega društva za znižanje zemljišnega davka v l. 1883. za 30 odstotkov, druga iz Gradca za odpravo neprimlik na I. c. kr. gimnaziji graškem. Poslanec dr. Peez in tovariši stavijo na ministra-prvosednika interpelacijo glede izvršitve južnovzhodnih železnic: 1. Kateri uzroki združujejo proti pogodbi izvršitev turških železnic? 2. Katera sredstva misli visoka vlada uporabiti, da se člena 10. in 38. berlinske pogodbe in iz njih izvirajoče konvencije vendar jedenkrat uresničijo? — Poslanec dr. Sturm interpeluje vlado glede odseka za jezikovno naredbo, ki se je pred dvema leti ustanovil Sturm patetično poudarja, da dosedanje izkušnje in dogodki le še nujnejše in neizogibno terjajo postavno dognanje in urejenje jezikovne enakopravnosti, da se zapreči administrativna samovolja (?) vlade, na katero pritiskajo narodne stranke v najobčutljivejšo škodo državne jednote (!). S tem je vlada prišla tako dalje, da je dovolila česko šolo v nemškem glavnem in prestolnem mestu. (Pri teh besedah, katere je govornik trikrat ponovil, nastal je vsikdar hrup mej poslanci; iz desne se čujejo glasi: avstrijska prestolnica, iz leve: nemška). Zakoniti zastopniki nemškega ljudstva na Avstrijskem, najstarejšega, najmnogobrojnerega in najmerodajnejšega naroda ne morejo dalje trpeti (nemir na desnici), da se opravičene in soglasne želje vseh avstrijskih Nemcev po zakoniti urebi jezikovnega vprašanja še za naprej po večini zbornice zametavajo in uduševajo (!). Torej vpraša: 1.) Iz katerih uzrokov ni dotični odsek skoro izza dveh let nadaljeval svoje naloge in 2.) Misli-li načelnik uplivati na to, da povzame odsek svoja dela in jih kmalu dovede h koncu? Načelnik Grocholski odgovori, da res odsek že skoro dve leti ni deloval, ker je bil on tedaj bolan in ker poročilo njegovo, že tri leta staro, ni prišlo

LISTEK.

Junak našega časa.

(Roman M. Lermontova posl. J. P.)

B e l a.

(Dalje.)

— Glejte, nadaljeval je: kadar se Čerkesi napijé svoje buze, je vselej pretep. Nekdaj sem je bil komaj odtegnil, bil sem še celo pri nekem nam prijaznem knezu v gostéh.

— Kaj se je bilo zgodilo?

— Najprej . . . (nabasal je pipo, in jel pripovedovati), najprej moram povedati, da sem bil takrat s svojo stotnijo onostran Tereka — tega jo že kakih pet let. Nekega dne jeseni prišel je transport z živčem; s transportom prišel je mlad častnik, kakih petindvajsetih let. Predstavil se mi je v paradnej uniformi in mi povedal, da mu je ukazano ostati pri meni v trdnjavi. Bil je tako šibek in bel;

rjegova obleka bila je tako nova, da sem uganil precej, da še ni dolgo na Kavkazu. „Vas so najbrž“, vprašal sem ga, „prestavili semkaj iz Rusije?“ — Tako je, gospod stotnik, odgovori je. Prijel sem ga za roko in mu rekel: „Jako me veseli, da ste prišli k nam. Vam bo malo dolgčas . . . no, midva bova dobra prijatelja. Imenujte me prosto Maksim Maksimič — čemu ta paradna uniforma? pridite vselej prosto v kapi k meni.

Odkazali so mu stanovanje in kmalu uravnal se je v trdnjavi.

— A kako mu je bilo ime? vprašal sem Maksima Maksimiča.

— Ime mu je bilo . . . Gregor Aleksandrovič Pečorin. Odličen mladenč je bil, samo malo čuden. Včasih je ob dežji in mrazu lovil po gozdih, vsak drug bil bi ves zmrznjen in truden — a on se še zmenil ni za to. Druge dni je pa zopet sedel doma in bal se, da bi se ne prehladil od najmanjše sapice; če si odprl okno, je kar strepetal in obledel; a s svojimi očmi sem ga videi, ko je sam napal

divjega merjasca; včasih cele dneve ni znil besedice, za to je pa drugekrat take smešne pravil, da smo skoraj popokali od smeha . . . Da res čuden človek je bil, a bil je tudi bogat: koliko je imel raznih dragocenosti . . .

— Ali je dolgo bil pri vas? vprašal sem ga zopet.

— Da, skoro jedno leto. Nikdar ne zabim tega leta, koliko skrbij mi je napravilo! . . . Veste, so že taki ljudje, ki jim je že pri rojstvu zapisano, da se zgodé z njimi čudne, nenavadne reči.

— Čudne, nenavadne? vzkliknil sem radoveden in nallil stotniku novo čašo čaja.

— Sedaj vam povem čudno dogodbo. Šest vrst od trdnjave bival je neki, z nami v miru živeli knez. Njegov sin, petnajstletni deček, prihajal je sledaji dan k nam, sedaj s tem, sedaj z drugim izgovorom. Kakor je bil še mlad, vendar nikdo ni bil izurjenjši in predrznejši od njega; v teku pobral je kapo s tal, in v streljanji ga ni prekosil nikdo. Samo to napako je imel, da je strašno hrepenel po

nikdar na dnevni red, ker to sama levica zbornice ni želela. Če bi bili levičarji le jedenkrat privatno željo izrekli, bi se bilo takoj zgodilo; sedaj, ko se je to očitno storilo, bode takoj sklical odsek da dožene to zadevo, se ve da ne iz stališča in uzrokov, katere je navel dr. Sturm. Na to pride na vrsto prvo čitanje predloge davčne postave, pri katerem je obširno govoril poslanec Plener in kateremu je temeljito odgovoril finančni minister Dunajewski.

V četrtek je bila v budgetnem odseku burna kontroverza mej dr. Suessom in Zeithammerom glede česke privatne šole na Dunaji. Dr. Suess je namreč dejal, da je bil vedno „spravedljiv“, sedaj pa da ne more biti več, ker so se žalili čuti Dunajčanov (!). Dunajčani so bili vedno prijazni in gostoljubni nasproti vsem priseljencem, tedaj tudi proti českim „privandrancem“. (Živahen dolgotrajen ugovor desničarjev proti temu izrazu). Poslanec Zeithammer odločno prosi, da se česki prebivalci dunajski imenujejo priseljenci. V kakoj državi živimo, če se smejo taki izrazi očitno rabiti? Na Dunaji ni nobenih priseljencev, nego vsi so državljani pod jednim in tistim vladarjem, ki vsi jednako plačujejo davke. So-li prej povedane besede dr. Suessa izvor njegovih spravedljivih čutov, koje je baš kar poudarjal? Lepa taka spravedljivost! — Poslanec dr. Russ skušal je utis drznega Suessovega izreka nekoliko poblažiti, pa se mu ni posrečilo. Naučni minister vedel se je, zavračaje napade levičarjev, mirno in dostojno.

Zadnje dni obdržavale so se v ogrskem ministerstvu za notranje zadeve pogostoma konference, kojih so se udeleževali tudi nadžupani onih gorenjeogrskih komitatov, kjer prebivajo večinoma Slovaki. Posvetovanje sukalo se je v prvej vrsti o vprašanji, kaj naj se zgodi s fondom „Slovaške Matice“, katero je kakor znano, vlada pred nekaj leti razpustila in zaklad konfiskovala. Minister hotel se je o tem informirati in shišati navsote merodajnih najvišjih upravnih uradnikov. Sklenilo se ni nič določnega; zaklad „Matice“ bode še nadalje upravljalo ministerstvo dotlej, da se ustanovi slovaška družba s patrijotičnimi namerami (!), kojej se potem izroci to premoženje. Govorilo se je potem o panslavistnem gibanju po Ogrskem in nadžupanom dajali so se baje določeni napotki, kako naj mu najstrožje stopajo na pot. Bedni položaj Slovkov!

Vnanje države.

Odgovarja je na novoletna voščila moskovskega generalnega guvernerja, dejal je ruski car: „Pričenši novo leto s trdnim zaupanjem na Boga in njegovo zaščito Rusije, veselim se, da ni več tako daleč do dneva, ko se bo Moskva in vsa Rusija z nami zjedini pred svetiščem Kremlja k veliki verski slavnosti.“ — Minister za komunikacijo zahteva od državnega zbora dovolitev kredita za 2.400.000 rubljev, v letnih obrokih po 300.000, katere bi rad uporabil za velikanske ceste in pota po Kavkazu. Razen tega dovolilo se je na zahtevanje vojnega in komunikacijskega ministra 286.000 rubljev za letošnjo popravilo potov. — Minister vnanjih zadev pl. Giers dospel bode, kakor se čuje, v 22. dan t. m. iz Palerme na Dunaj, kjer se bode s svojim mlajšim sinom mudil le 2 dni, in odtod podal se naravnost v Petrograd.

V krogih francoskih poslancev se govori, da se je prišlo na sled royalistnej zaroti. Royalisti nameravajo v 21. dan t. m. izdati proklamacijo in izvesti puč. Zadnje nalogo prevzel je papeški general de Charette. Ustanek naj bi se izvršil v imenu katoliške alijence; ona da

je pripravljena na akcijo v vzhodnej Franciji in razpolaga z 32 legijami v Champagni. Ta royalistna vojska šteje baje 33.000 mož; velika skladišča orožja so v Toursu in Finistere; nakupilo se je 600 konj in mnogo pušk. Spoznajo se ti vojščaki po križu, katerega nosijo na prsih. V Parizu da ima Charette 1500 mož; večidel starih vojakov in švicarskih gardistov. Blagajna s 7 do 8 milijoni je v Londonu. — Cassagnac pravi, da je do zadnjega trenutka dvomil o pristnosti „smešnega manifesta“, pravi da začenja kako couplet. Če je princ resni pretendent, naj zajaše konja, zavijti meč proti elyséeju ter tvega svoje življenje! Princ zahteva, da naj narod ustane, on pa obsedi! Vsega skupaj dogodile so se dve budalosti: jedna po princu, druga po vladi. Za ves ta dogodjaj se ne zmeni večina Bonapartistov.

Dopisi.

Iz Žužemperka 18. januarja. [Izv. dop.]

Dan za dnevom hiti, leto za letom mine, kolo časa se vedno vrti. V tesnej zvezi s časom je naše bitje. Od dne do dne smo starejši, naše življenje le kratek je dan. Hiteti moramo se učiti, napredovati in delovati, da ne zamudimo nobenega dne, da za časom ne zaostanemo, da vestno izvršimo delo, ki nam ga je vsacemu osoda odločila. Kdor zaostane, zgodi se mu kakor ptici selki: če se prepozno zmisli proti jugu zleteti, ali če pot zgreši, navadno je žrtev svoje zamude ali svojega zgreška. — Naprej, le vedno naprej, to je glavni znak časa, to bodi tudi nam lastnost.

Z mnogimi zaprekami posuta in trnjeva je pot do blagodejne naobraženosti. Koliko trdega truda in težkih stroškov je treba, ako si človek po sedaj normalnej poti — po šolah išče omike. Dosti je poklicanih, a malo izvoljenih. Pri najboljši volji ni vsakemu možno naobraževati se po šolah. In vendar so znanosti in razviti razum zraven delavnosti prvi pogoj napredku, jedina pot, po kateri se navadno dospé do telesnega in duševnega blagostanja; treba je tedaj razen šol še druga pota najti, po katerih dohaja omika v ljudstvo.

Slovenski narod, dasiravno nadarjen, zaostal je na omiki in blagostanji zaradi tolikih svojih neugod. Napredoval je sicer zadnja leta z orjaškim korakom ter šteje sedaj že mnogo razumništv in učenjakov, pa vendar priprosti narod, masa ljudstva, je še daleč od zad. In zdaj, ko svet v kulturi s časom tekmoval naprej hiti, treba je, da tudi naš narod v svojem napredku podvoji korak ter z lastno silo popravi, kar mu je nemila osoda njegova zakrivila.

Vi tedaj, ki vas je osoda iz naroda povzdignila na višje stališče, kamor segajo blagodejni žarki omike, potegnite narod za seboj, bodite posredovatelji in dajajte omikeželjnemu ljudstvu duševne hrane iz nabranih zakladov svojih. Pišite za ljudstvo, ter delujte v teoretičnem in praktičnem smislu na to, da se masa naroda v omiki in blagostanji povzdigne. Naš neumrljivi Bleiweis delal in pisal je za ljudstvo, in to ga hvaležnim srcem imenuje svojega očeta.

Ni zadosti že, da se knjige, za ljudstvo poučne, le pišejo: biti morajo tudi brane, da svoj na-

men dosežejo, če ne — so le mrtvo blago, ki ne do naša nobene koristi. Zraven teorije moramo biti tudi praktični in vse najboljše obrniti, kar imamo, ker še tako nismo bogati. Resna potreba je torej, najti najpripravnejša pota, po katerih ljudstvu namenjene knjige tudi mej narod zahajajo. Najboljši sredstva v to svrhu so gotovo Čitalnice in bralna društva. Resnica je, da imamo po Slovenskem že dokaj tacih društev, a dosti jih je mej temi, ki so zgrešila pravo pot. — Čitalnice in bralna društva naj bi bila središča, iz katerih omika pošilja svoje žarke mej vse sloje ljudstva, ne pa samo mej izvoljene. — Teh nazorov držali so se rodoljubi žužemperški, ki so osnovali meseca novembra bralno društvo. In obistinili so se njihovi nazori. Društvo je kljub hudemu nasprotovanju nekotih oseb, ki ne razumejo časa sedanosti, zmagonosno prebilo prve vsakemu življenju nevarne dni in sedaj, v drugem meseci svojega obstanka, že ponosno dviga glavo v svesti si, da ne stoji samo na trdnih nogah, temveč tudi spolnuje svojo zadačo in napreduje. Sedaj šteje že 63 udov in nadejamo se, da bo število društvenikov toliko bolj raslo, kolikor bolj se bosti izobraženost in samozavest razširjevali mej tukajšnjim ljudstvom. Čestita duhovščina v našem okraji se je začetkom sicer precej mrzlo držala proti bralnemu društvu, vendar sedaj, ko je uvidela, da hodimo srednjo jedino pravo pot, imamo že čast prištevati našim udom dva zastopnika njenega stanu in upati je, da bomo na dalje v slogi in sporazumljenji živeli z vsemi duhovniki, ki poznajo svoj delokrog in z nami delajo na korist naroda. Nikoli pa ne bomo prijatelji onih gospodov, ki se umešavajo v zadeve, njih prav nič se tikajoče in ki hočejo naš trg — po svojem lastnem izreku — s mazincem komandirati!

Bralno društvo napravilo je na Silvestrov večer prvo svojo veselico s petjem, tombolo in plesom. V veselo znamenje priljubljenosti našega društva navedem naj to, da so bili tisti večer društveni sicer jako obširni prostori vsi natlačeni; bilo je okolo 100 oseb navzočnih, kar je za naš kraj nepričakovano veliko. — Ta predpust misli bralno društvo prirediti v nedeljo 28. t. m. „veliki ples“, kateri se bode, ako se sodi po zadnji veselici, gotovo tudi dobro obnesel. Zadovoljnega srca osnovatelji društva lahko gledajo na svoje delo in njega uspeh. Z bralnim društvom napravil je Žužemperk velik korak v napredku in upati je, da se bo naš do sedaj precej zanemarjen trg v kratkem času popel v krog najodličnejših krajev lepe Slovenske. Mi pa kličemo: Naprej, le vedno naprej!

I. P.

Iz Vač 17. januarja. [Izv. dop.] Gospod urednik! Vem, da ste že videli kako frfetajo vrabci in drugi mali tiči in vikajo, če izvohajo po dnevi za deblom skritega „čuka“, kako se vanj zaletavajo in ga preganjajo od debla do debla. Vidite: tako so se zaletavali tukajšnji „nemčurčki“ v dopis od tukaj v „Slovenskem Narodu“ št. 9. Vem tudi, gospod, da poznate otroško igro: „kako se rihtar“ bije. Oni, ki

 Dalje v prilogi.

denarjih. Nekega dne obljubil mu je Pečorin za šalo cekin, ako mu ukrade najboljšega kozla iz očetove čede; in drugo noč privlekel je ta malopridnež kozla za roge. Kadar smo se kaj preveč norčevali in njega, vzplamtele so mu oči in hitro segel je po kinžalu. „Ne, tako hitro Azamat“, rekel sem mu, „nikar tako naglo, naglost ni pridna“.

— Nekega dne prišel je stari knez vabit naju na svatbo; omožil je bil staršo hči, a mi smo bili njegovi prijatelji: tako mu nisva megla odreči, dasi je bil Tatar. Odpravila sva se s Pečorinom. V vasi pozdravilo je naju mnogo psov z lajanjem. Ženske, ko so naju ugledale, so se hitro poskrile; in te, katere sva mogla videti v obraz, niso bile nikakor lepe. „Mihil sem, da so Čerkesinje lepše“, rekel mi je Gregor Aleksandrovič. — Počakajte, odgovoril sem mu, smeje se, kajti jaz sem vedel, kako je.

— V kneževej hiši se je bilo že zbralo mnogo ljudij. Azijati imajo navado, da povabijo vsakega na svatbo, kogar srečajo. Naju so prijazno sprejeli in

odpeljali v sobano za boljše goste. Vender sem pogledal, kam so dali najina konja, da bi jih vedela iskati, ko bi se kaj prigodilo.

— Kako pa obhajajo svatbo? vprašal sem stotnika.

— Prav navadno. Najprej čita njihov duhovnik, mula, nekaj iz korana: potem poklanjajo razna darila novozaročencema in vsem njihovim sorodnikom; jedó in pijó buzo, na to začne se džigitovka, nek narodni ples, kak raztrgan fant se pa vedno lomi na mršavej kljusi, uganja šale in zabava častno družbo; ko se zmrači, začne se, po naše rečeno, ples. Beden stavec brenka na nek instrument s tremi strunami ki sem pa pozabil, kako se imenuje no, podoben je naši balalajki. Dekleta in mladi fantje ustopijo se v dve vrsti, druga proti drugi, ploskajo z rokami in pojó. Potem se pa ustopita v sredo fant in dekle in pojeta kratke pesnice drug drugemu, katere si domislita, drugi je pa ponavljajo skupno.

— Midva s Pečorinom sedela sva na odličnih mestih, in glej, k njemu prišla je manjša kneževa hči, šestnajstletna deklica in zapela mu je pesnico . . . rekel bi . . . za poklon.

— Ali se še spominata, kaj je pela?

— Da, zdi se mi; pela je blizu tako-le: „Gibčni in lepi so naši plesalci, njih kaftani obšiti so s srebrom; a gibčnejši in lepši je mladi ruski čestnik, njega porte so iz čistega zlata. On je kakor topol mej njimi, a on ni vzrastel, ne razvel se v našem vrtu.“ Pečorin je ustal in se je poklonil, položil je roko na čelo in na srce ter poprosil je mene odgovoriti jej; dobro znajoč njeni jezik, prestavil sem njegov odgovor.

— Ko je odšla, pošepetal sem Gregorju Aleksandroviču: no, kako ti je všeč? — Prav, nebeška lepota! odgovoril je; a kako jej je na ime? — Bela jej pravijo, odgovoril sem mu.

(Dalje prih.)

ima pokrite oči, mora pravega uganiti, ko se mu odvzema zavest, če ne, mora jih toliko časa pretrpeti, da izve kdo ga je udaril. Jednako so delali možje. g. Vesteneckovega kalibra, ko je dopisnik odkril svetu skrivno in očitno sramotno njih rovanje zoper slovenski jezik v ljudski šoli, s tem da se je bila urinila notri nemščina. Možakarji stopili so skupaj in rekli so svojo „važno besedo“, toda le ugibali so in dolžili tega in pa tega; iz velike zadrege jih bode baje rešil g. Dežman, kojega misli priti vprašat za svet g. učitelj celo v Ljubljano. Ovreči niso v stanu niti jedne besede in to znate od danes naprej, da se mi zdi največa sramota, če se človek več svojega sramotnega dejanja ne sramuje! Stikovati le po dopisniku iz hudobnega namena, ko se je godila očitna krivica učnim predmetom na kvar, ne zdi se mi ravno možgato. — Moja stvar je dokazati, da so tukajšnji nemščurji v resnici hoteli samo v prospeh nemškutariji razširiti jednorazredno šolo, sebi v korist v gmotnih zadevah, vnanjim občinam pa naložiti neznosno breme celodnevne šolskega obiskovanja. In to bi se bilo gotovo tudi zgodilo, ali se zna tudi v resnici zgoditi, ker se jedenkrat sklenena in od deželne šolskega sveta potrjena stvar ne da tako mahoma zavleči ali odpraviti. Če se žalibog to uresniči, bode ljudstvo vedelo, kakšni dobrotniki so nemščurji in se pri volitvah živahneje udeleževalo in volilo značaje in narodnjake.

Zgornji tema takole dokazem.

Postave od 14. maja 1869 §. 11. govori, če preseže število učencev v enem razredu poprečno v treh letih število 80, treba je še jednega učitelja nastavit. Kako je pri nas? Poročilo krajnega šolskega okrajnemu šols. svetu govori da je v tej fari, ki broji 2040 prebivalcev, 170 upisanih ali za šolo sposobnih otrok, obiskuje pa da jih 150 (?). Povedati pa moram, da je v vaseh Log in Gradec nad 230 prebivalcev, kojih otroci so radi velike daljave vsi ušolani v Litijo in jo tudi ondi obiskujejo; nekateri tudi v Hotiči. Koliko je v resnici poprečno število otrok sposobnih za šolo in kojim je v resnici tudi mogoče obiskavati šolo, ko bi bila celodnevna? Preštel in našel sem, da je bilo od l. 1866 inclus. do 1875 inclus. na Vačah: krščenih 512, od teh jih je umrlo 28, Gradec in Log brojita jih 58, in ti so i tako izvzeti, kar sem zgoraj že omenil. Čujte! jedno dobro uro ali več pa je oddaljenih otrok v teh letih rojenih nad 70. Iz družih fara, samo tukaj krščenih je 8. Po tem takem bi se krčilo ovo število 512 na 348 v teh 10 letih. Seveda tudi kak tuj otrok pride le-sem, baš tako pa se tudi od tu preselé kak starši z otroci vred kam drugam. Število 170 pa se je tako naredilo. Slučajno (sebi na škodo gotovo ne) šteli so nemščurji l. 1871, 72, 73 rojene, in to znaša 169, 4 mrtve so tudi ušeli. Ali tukaj pa so pozabili ali pa zamolčali nemščurji tudi omeniti, kolikim otrokom je tudi možno obiskavati šolo, samo poludnevno ali tudi celodnevno. In glejte, ko smo šteli „glasove“, našli smo, saj je bil g. župan tudi zraven, (ki je pa pozneje za šolo glasoval), da čez 67—70 niti ni otrok, koje bi postavno mogli siliti še celo samo za poludnevno obiskavanje. To potrjujejo tudi facta. Dopoldne jih pride pri prav ugodnem vremenu do 35—40, popoldne pa ravno toliko in tudi nekateri izmed dopoldanskih, zlasti če je ravno tak dan g. Beno tu gori. Primerilo se je vlansko šolsko leto, da je gosp. Peruzzi tekal od hiše do hiše, da je tudi izmed dopoldanskih otrok s popoldanskimi vred zbobnal skupaj številce 40. To so mi pravili poslej otroci, Vi g. urednik pa ni treba, da bi to vedeli!

Za dvorazredno šolo treba je tedaj otrok, število je dosti veliko na papirji, postava to tirja in zanjo se krijejo nemščurki in šola je sklenjena, da se mora zidati, v dvorazredne šole pa se že lahko upelje nemščina kot obligaten predmet na zahtevanje staršev po kr. šols. svetu. Tako je dokazano, kako se je tukaj godilo.

„Vox populi vox Dei“ pravi prislovica, in vprašajte celo faro, tudi tiste, ki so sicer bližje šole, in vsi bodo z jednim glasom zaupili: potreba je ni, in nemogoče nam je dati otroke duševno in fizično v smrt! le tisti je žele, ki so zanjo podpisali prošnjo,

pa žele jo iz umazanih vzrokov in nikakor iz ljubezni do omike in v blagor svojim oddaljenim faranom.

Kdor pozna to faro, in ne ve samo, da je zelo 2 uri do Litije peš pota, in se ne vozi, kakor gospodje na komisijone, mora meni pritrditi. Pomislimo dalje: večina hiš ni pri „glavnej cesti“, ampak so sem ter tja raztresene, do kareti ni celo pravega pota, ker jih dostikrat po letu hudourniki raztrgajo, po zimi pa tako zamete, da niti odrasčeni ljudje iz hiš ne morejo, kamo-li otroci!

Ljudstvo se ne „koplje v zlatu in srebru“ in navadno Bog revne ljudij z otroci blagoslovi in stariši večkrat jednega otroka ne morejo dovolj obleči, da bi jedenkrat na dan obiskal šolo. Prepriča se lahko vsakoga o tej zadevi.

Uzemimo čas v pošte. Kdaj bode moral otrok z doma, da pride redno v šolo, in kako bode za domov zlasti po zimi, če se le po $\frac{3}{4}$ ure oddaljene prisili v celodnevno obiskanje?

Kje bodo ostajali čez poldan in kdo jim bode kuhal „kosilce“, bodo li mogli otroci obstati ob kruhu, ki ga utegnejo sabo prinesiti? In še tega se pri revnih družinah veliko-velikokrat pogreša.

Bode-li očka „Osolé“ „prijatelj šolske mladine“, kakor ga imenuje prvi dopis, znabiti ustanovil „šolsko kuhinjo“?

Prašam, li ne bode gmotno stanje našega občinstva kar nič oškodovano? Kdo bode varoval doma malo deco, pasel živino? Otroci bi v šoli nemščino „guli“, stariši pa išče pestun in pastirjev pa plačujte, kar bi vam lahko vaši lastni otroci prihranili!

Ta pa vse črno vidi in mora biti zagrizen sovražnik šoli in napredku, bi znal reči kdo, ki razmer ne pozna.

Nikakor ne. Če pomnožimo šole, pomnožimo tudi vednost in omiko. Toda gledati je treba na krajevne in druge razmere, izpeljati, kar se izpelja, da, pa ne na duševno in gmotno kvar ubogemu ljudstvu, ki se še ne zaveda dovolj pravic svojih. Stavimo šole, prav veliko jih postavimo, toda zdane s krvavimi žuli naj ne stoje prazne in naj se v njih odgojuje po zdravem pedagogičnem načelu v postavnih mejah, naj se v njih uče kmetske deci potrebni in koristni nauki na podlagi milega slovenskega jezika. Tudi ta, ki bode v tej podlagi izobražen, bode zanaprej imel veljavo in ne samo oni, ki zna par pokvečenih nemških besedij ali fraz, ker je nekaj veljalo in kakor to mislijo naši nemščurji. —

O potrebi „bralnega društva“, ki bi blagodejno uplival na razvitek toliko potrebne omike in kako bi se dalo tako ustanoviti kljub vsem zaprekam dosedanjim, bodem Ti „Slov. Narod“ pisal v jeden Tvojih prihodnjih listov.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega

dne 16. januarja 1883.

(Dalje.)

Mestni odbornik g. Hribar utemeljuje svoj predlog, naj se izvoli odsek peterih udov, kateri naj bi preudarjal, kako bi bilo mogoče prirediti v Ljubljani vodovod. Po vseh večjih mestih delalo se je na to, da se je napeljal vodovod, ki je tem potrebnejši za Ljubljano, ker je kanalizacija slaba in so vsi vodnjaki inficirani z organskimi tvarinami, ker stoji ljubljansko mesto na morčvirskih tleh. Kanal bili so v prejšnjih časih leseni, pozneje pa slabo zidani, zato je umevno, da so taki slabi kanali onečistili temeljna tla, na katerih je zidana Ljubljana, v prvej vrsti seveda vodnjake. Znano pa je, kako neizmerno upliva voda na zdravstveno stanje vsacega mesta, to se jako dobro razvidi po skušnjah družih velikih in večjih mest; zaradi tega so na Dunaji, v Gradcu in v Zagrebu napravili vodovode. V Zagrebu upeljal se je vodovod in posledica tega je, da umrje zdaj za 5% menj prebivalstva, nego prej, ko ga ni bilo. Jako poučno je v tej zadevi poročilo c. kr. centralne statistične komisije na Dunaji, katero se je pred kratkim priobčilo in iz katerega je razvidno, da v Ljubljani mej vsemi večjimi avstrijskimi mesti umrje razmeroma največ

ljudij. Že prejšnja večina mestnega zbora bavila se je z vprašanjem, bi li ne bilo koristno napraviti za Ljubljano vodovod in stavila se je cela vrsta predlogov.

Dopisaval je mestni magistrat po naročilu mestnega zbora tudi rudarskemu svetniku g. Henriku Wolfu, da bi studence in sploh ozemlje ljubljanskega mesta geološko preiskoval.

Mestni magistrat je poklic g. Wolfa pozneje ustavil in to zaradi tega, ker je manjkalo vsakih podakov, kateri so geologu neobhodno potrebni. Zato treba odseka, kateri bode to vprašanje prej razmotral in v vodnih zadevah izvedenemu tehniku znal povedati, koliko vode je treba, od katerega kraja bi bilo najshodnejše, ali morebiti ceneje, napeljati vodo, da je ne zmanjka. Preudariti pa je temu odseku tudi finančne stroške in rešiti vprašanje, se li bode vodovod tudi rentiral. V tej zadevi bi se imel odsek obrniti do mestnega magistrata v Zagrebu. V Zagrebu so ne gledé na zdravstveni moment z vodovodom tudi finančno jako dobro pogodili, kajti lansko leto obrestoval se je investirani kapital z 5.3%, letos pa je nada, da se bode obrestoval s 7.5% ali celo 8%. Kakor hitro se obrne dotični odsek do zagrebskega zastopstva, bode, kakor je to predlagatelj zagrebskega župana namestnik objubil, gradjanski urad v Zagrebu takoj poslal vse spise, tikajoče se napeljave vodovoda v mesto Zagreb.

Dr. Schaffer misli, da bi bilo ob enem, ko se voli odsek za rešitev tega vprašanja, tudi treba poklicati v vodnih zadevah zvedenega tehnika.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški naglašja poleg zdravstvenega stališča pri tem važnem vprašanju i finančno. Treba je rešiti vprašanje, je-li vodovod neobhodno potreben in koliko hišnih posestnikov se bode podjetja udeležilo s tem, da bodo upeljali vodo v svoja poslopja. Zatorej treba, da se odsek, ki se ima voliti, najprvo posvetuje o teh vprašanjih in da se potem naroči zveden tehnik. Zatorej misli govornik, da se lahko združita prejšnji predlog in denašnji g. Hribarja v jednega.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Dramatično društvo) ima v ponedeljek 22. t. m. svoj občni zbor, na kar opozarjamo še jedenkrat vse društvenike.

— (Na prošnjo gosp. dra. Ivana Tavčarja) potrjujemo izjemno, da zadnja notica o g. Schmidt, učitelju telovadbe na tukajšnji realki, ni izhajala niti od Sokolovega odbora, niti od g. dra. Tavčarja. Gosp. Schmidt bode tedaj izprevidel, da se je nekoliko blamiral, ko je v danes izšlejš številki pojemajočega fakijskega lističa g. Tavčarjevo novelistiko spravil vzvezo s telovadnico v realki in delal svoje duhovite sklepe. Čudna manira to! Ako se v kakem listu kaj neprijetnega piše, napasti kar prvo osobo, na katero naleti in na njej poskušati svojo dosti okorno fantazijo, katera ga je pa glede „konfusije“, katero je g. Schmidt sam prouzročil in sam priznal, pustila na cedilu, ker je niti z besedico ne omeni.

— (Priprave za „Sokolovo“ maskarado) so letos izredno velike. — Odbor, sestavljen iz 22 članov, imel je že več sej ter je za prve priprave vse potrebno ukrenil. — Tudi čujemo od več stranij govoriti, da se snujejo in sestavljajo razne grupe, ki bodo zabavale občinstvo in pospeševale živahnost in raznovrstnost. Sosebno mej Sokoli in pevci unela se je zadnje dni prav živahna agitacija. — Za ta večer upeljal se bode strogi red, in nalašč v to pooblaščen odborniki bodo imeli nalog paziti, da se ne urinejo nepovabljenе osebe. — Ustopna znamenja izdaval se bodo le proti izkazu vabil in jedino le na tisto ime, na katero glasi se vabilo. — Vabila se prično razpošiljati prihodnje dni.

— (Led — drsanje.) Strahu iznebili so se pivovarji in drugi obrtniki, kateri potrebujejo led, kajti vse tukajšnje ledenice so že napolnene. Tistim, ki nimajo drugod prilike se drsati, bodi naznanjeno, da je ves „Kern“ pokrit z lepim oglajenim ledom.

— (Silna burja) razsaja v Trstu tako, da po nekaterih prostorih n. pr. „Na dogani“, na lesnem trgu itd. ni skoro moči iti. Ob morji potegnene so vrvi, da burja ne popiha ljudi v mrzlo kopelj, izkrcavanje na molih je ustavljeno, parobrodi in druge ladije čakajo v pristaniščih, da poneha ljuti vihar. Iz Benetk prišelši parobrod 18. t. m. ni mogel v luko, ampak je moral v zaliv pri Miljah, kjer je vrgel sidra. Klobuke, šipe, opeke in deske tira burja po ulicah in več nezgod se je že pripetilo.

— (Vabilo) k izrednemu občnemu zboru „Šaleške Čitalnice“ v nedeljo 28. prosinca ob 5. uri popoldne v hiši Mihe Tajnika v Družmirji. Dnevni red: 1. Pozdrav došlih gostov. 2. Naznanilo zadnje volitve odbora. 3. Govor o pospeševanju Čitalnice. 4. Tombola, katere čisti dohodek čitalničnemu društvu pripade. 5. Prosta zabava. Posamezna vabila se ne bodo razpošiljala. Ude k obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 19. januarja. Vojni minister okreval je v toliko, da se je zadnje dni že vozil na sprehod.

Lyon 19. januarja. V pravdi anarhistov bilo je pet obtožencev nekrivih spoznanjih, štirji, mej njimi knez Krapotkin, obsodili so se na petletno ječo, 2000 frankov globe, desetletno nadstraživanje in za pet let odvzemo se jim državljanske pravice. Drugi obtoženci bili so obsojeni na šestmesečno do štiriletno ječo. Po prečitanej obsodbi nastal je nered, ker so žene hotele k svojim obsojenim soprogom, kar so vojaki zabranili.

Današnji številki „Slov. Naroda“: priložena je 2. številka „Šarata“, na kar naše čitatelje opozorujemo.

Listnica upravnštva: Gosp. J. P. v Gorici. Sedaj plačano do 15. aprila t. l.

Dunajska borza dné 20. januarja.

Papirna renta	77	gld.	15	kl
Srebrna renta	77	"	65	"
Zlata renta	96	"	—	"
5% marcna renta	92	"	20	"
Akcije narodne banke	831	"	—	"
Kreditne akcije	278	"	60	"
London	119	"	90	"
Napol.	9	"	52 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	65	"
Nemške marke	58	"	80	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	"
Državne srečke iz l. 1864	100	"	168	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	96	"	10	"
Ogrska zlata renta 6%	118	"	30	"
" " " " 4%	85	"	35	"
" " " " 5%	84	"	70	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	"
Zemlj. obli. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	"	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	"	50	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	25	"
Kreditne srečke	100	gld.	170	"
Rudolfove srečke	10	"	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	115	"

Poslano.

Gospodu **G. Piccoliju**, lekarnarju v Ljubljani.

Veliko let uže zdravim mnogo boleznij z gonilnimi leki in skoro vedno z najboljšim vspehom.

Mej drugim ordinujem Vašo **Francovo esenco**, ki ima to posebnost, da prouzroča obilno izpraznenja, ne da bi dražila želodec in čreva, čeprav se rabi dlje časa.

Trst, v oktobru 1882.

Dr. Pardo,
praktičen zdravnik.

Podpisani s tem potrjujem, da se **Francova esenca**, ki jo nareja lekarnar G. Piccoli v Ljubljani, zaradi svojega točnega in čudovitega učinka po mnogih bolnikih moje fare in okolice v raznih boleznih rabi, vedno s posebnim vspehom; zato izrečem omenjenemu g. lekarnarju to zasluženno javno zahvalo.

Pristavljam še, da ne mine dneva, ko bi ne prišel kedo k meni po sklenico te čudovite esence, katero imam vedno za svojo in družine rabo pri rokah.

Fianona (Istra), v oktobru 1882.

Anton Vlassich,
župnik-kanonik.

Od Vas dobljenih 12 steklenic **Francove esence** je proti mojej dolgotrajnej bolečini v želodcu, in tudi gospej Mariji Šaselj, pekarici v Mokronogu proti zaprtji jako dobro pomagalo, za kar se Vam najtopleje zahvalim.

Tudi še opominim, da bom Vašo dobro **Francovo esenco** v teh krajih kar se bo dalo razširjal.

Z odličnim spoštovanjem

(694—12)

Miha Treffalt,
užitniški agent.

Mokronog, v februarju 1882.

Francova esenca, ki jo izdeluje **G. Piccoli**, lekar „pri angelji“ v Ljubljani, na Dunajske cesti, je pomagala uže tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasajoje, hemoroidje, zlatenico itd. ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. 1 steklenica 10 kr.

Koleseljni,

lepi, nepokriti in na pol pokriti, kakor tudi jedne jako lepe

se takoj ceno prodadó.

Predajo oskrbi iz prijaznosti firma **Terček & Nekrep**, trgovina z železom, Mestni trg št. 10 v Ljubljani. (48—1)

Akvizitérja

za zavarovanje življenja

sprejme dobro znana **zavarovalna družba** takoj v službo. Ponudbe z napisom „akvizitér“ naj se pošiljajo upravnštvu „Slovenskega Naroda“. (29—2)

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri uporabljanji

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

(144—47)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji **Jul. pl. Trnkoezyji** in v vseh lekarnah, drogerijah, parfemerijah, prodajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Zdravilstveno

parfumerijsko blago.

Anaterinova ustna voda a 60 kr., Zobni prašek a 40 kr. priznana kot najboljša sredstva za čiščenje ust. — Pušra za dame, bela in rožna, izdelana iz najfinejše rižne moke, prav neškodljiva za kožo, v zavitkih a 10 kr. in v škatljicah a 40 kr. **Esprit de Esbouquet, Heliotrope, Reseda, Violette** za parfumiranje perila, robcev itd., v elegantnih miniaturno-flaconih s kovinskim zaporom a 40 kr. za komad. **Glycerin-Crème**, posebno vspešna pri razpokanih ustnah in praskah po roki, 1 flacon 30 kr. **Kadilni papir**, vzgan v sobi razširja prijeten duh, 1 zavitek 10 kr. **Toaletno medeno-glicerinsko milo** od Sarga, 1 kos 30 kr. **Mandeljni otrobi**, rabljeni mesto mila, store kožo nežno, fino in mehko, 1 zavitek 10 kr. — vse to prodaje in razpošilja

G. Piccoli,

lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani na dunajske cesti.

Z zelo ugodnimi pogoji oddaje se zaradi družbinskih razme takoj jako dobra (8—3)

trgovina z mešanim blagom

na izredno dobrem trgovišči v zelo obljudenem trgu **Spodnje Štajerske**. Pismena vprašanja naj se blagovolijo obracati na upravnštvu „Slov. Naroda“ z znamko št. 100.

V najem se daje gostilna in kavarna

v ljubljanski Čitalnici

s steklenim salonom, vrtom, kegliščem, stanovanjem in dr.

od sv. Jurija 1883.

Oglase sprejema odbor do 1. marca t. l. Plačilni pogoji in vse razmere so za gostilnično obrt in kavarno prav ugodni. (16—6)

Zahvala

za ozdravljenje po pravi Popp-ovi anaterinini ustni vodi in pojasnilo o škodljivih učinkih ponarejenega tega zdravila.

Gospodu dr. J. G. Popp-u,

c. kr. dvornemu zobnemu zdravniku, Dunaj, mesto, Bognergasse št. 2.

V dopolnitev mojega zadnjega pisma obtožiti se moram skesano neke slabosti. Zmotljen po nizkej ceni ponujene mi ponarejene Vaše anaterinine ustne vode, in po mnogih lekarjih, ki so trdili, da znajo anaterinino ustno vodo prav jednako napravljati, in ker mi je Vaša anaterinina ustna voda pošla, rabil sem čestokrat ponarejeno. A ne da ni imela nobenega zdravilnega učinka, shujšala je še bolno stanje in popolno pomoč dobil sem zopet jedino le, ko sem zopet rabil Vašo pravo nedosegljivo **anaterinino ustno vodo**. Uspešno se je pri meni pokazalo tudi Vaše anaterinino zobno testo. Z vsem spoštovanjem in hvaležno ostajem Vašega blagorodja verni sluga

Josip vitez pl. Zawadzki.

Drahotosz.

(781—1)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoezy, E. Birschitz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofj. Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevji: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Bümches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Rizoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Črnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Lovro Sebenicher,
posestnik, restaurateur tikom kolodvora na Rakeku,
odprl je

vsestransko ekspedico.

Vsa izročena opravila pri prejemu in oddaji blaga na železnica, **splacovanje voznine** itd. preskrbuje hitro, varno in ceno. V njegovih čistih in suhih magacinih ogiblje se lahko vsak prejemalec visoke ležnine na železnici. Pismenim vprašanjem odgovarja točno in natanko. (27—3)

Kreditno društvo kranjske hranilnice

v Ljubljani

računi svojim družbenikom obresti od posojil na menjice

za 3 mesece 5 1/2 %
za 6 mesecev 6 1/2 %

Prošnje za pristop k društvu sprejemajo se v uradu kranjske hranilnice. (797—3)

Bonboni iz sladnega izlečka,

koje izdeluje lekarnar

G. Piccoli v Ljubljani, na Dunajski cesti

iz najčistejšega sladnega izlečka (koncentriranega s parom) so lahko prebavljivi, tečni, utešivajo razdražene čutnice, pribavljajo slino in razkrojevajo sliz; lečijo kašelj, hripavost, boleznj v pljučih, prsih in grlu.

Ne zamenjati jih s slinčnimi bonboni, ki se navadno prodajajo in ki so, proizvedeni iz priprostitih snovi, večidel zdravju škodljivi.

Sladni bonboni, kakor tudi vse po meni izdelane pastile imajo izbunkano utisneno na eni strani ime proizvajalnika „G. Piccoli“ in na drugi strani „Laibach“. **Jeden zavitek 10 kr.**

Naročila se izvedejo obhodno s poštanim povzetjem.

(46—1)

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole**, kar se pazi na znano varstveno marko.

Pri **trdovratnih poltnih boleznih** rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno **samo Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so **inozemski** ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot **milejšje milo iz smole** za odstranjenje vseh **nečistosti na polti**

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot neprešno kosmetično **milo za umivanje in kopanje** pri **vsakdanji rabi** služi

Bergerjevo glicerin-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

(44—1)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar G. HELL v OPAVI.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. **Glavne zaloge** pa imajo:

V **Ljubljani** pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V **Kočevju** J. Braune. V **Krškem** J. Bomeker. V **Idriji** J. Wario. V **Kranju** K. Šavnik. V **Litiji** Jos. Beneš. V **Novem mestu** D. Rizzoli. V **Radovljici** A. Roblek. V **Vipavi** A. Konečny.

Dosežena ozdravljenja

jetične bolezni, občne slabosti, slabega prebavljenja in teka, kašlja, boleznj v grlu, želodci, prsih in pljučah z **Ivan Hoff-**ovimi sladnimi preparati, z jedino pravim **Ivan Hoff-**ovim sladnim zdravstvenim pivom, sladno zdravilno čokolado in sladnimi bonboni, kateri preparati so dobili že 58 odlikovanj; jedino pravi in zdravilni le, če so v modrem papirji in če imajo na znamki izumiteljevo sliko.

C. kr. dvornemu založniku glavnih suverénov Evropskih, gospodu **Ivanu Hoff-u**, kr. komisijemsku svetovalcu, posestniku zlatega križca za zasluge s krono, vitez visokih pruskih in nemških redov, na **Dunaji**; tovarna: **Grabenhof, Bräunerstrasse 2, comptoir in fabriška zaloge: Graben, Bräunerstrasse 8.**

Vaše blagorodje!

Berlin, 31. oktobra 1882.

Ko se najistrenješe zahvalujem izumitelju Iv. Hoff-ovih sladnih izlečkov, evropsko slavnemu dvornemu založniku mnogih vladarjev, g. Iv. Hoff-u v Berlinu, storim to zato, ker mi je z njegovo srečno iznajdbo sladnega zdravilnega piva rešil življenje. Jedno leto je že temu, da sem občutil v prsih neko težo, ki me je hotela končati. Vedno opasneje mi je bilo. Ko se je moj zdravnik vsestransko trudil olajšati mi trpljenje, svetoval mi je slednjič, da naj opustim vsa doslej uporabljana zdravila in da naj poskusim s sladnim izlečkom Iv. Hoff-ovim. Prav z upadlim upanjem pričel sem z nasvetovanimi zdravili.

Pa jedva je preteklo mesec dni, ko je bil že moj život kar izpremenjen; novo življenje mi je vzhajalo, občutil sem nepopisljivo olajšanje, kakor nikdar prej svojo dolgotrajno boleznijo. Naravno, da sem nastavljal zdravilo. — Hvala Bogu, sedaj sem zdrav! Poleg svojemu zdravniku zahvaljujem se le Iv. Hoff-u za svoje zdravje. Naj bi še dolgo dolgo časa deloval v prid trpečemu človeštvu!

W. Ziegenbein, zasebnik, Unter den Linden 78.

Cene pravemu **Iv. Hoff-ovemu sladnemu zdravilnemu pivu**: 13 steklenicam 6:06 gld., 28 steklenicam 12:68 gld., 58 steklenicam 25:48 gld. — Od 13 steklenic više prosti dovoz v hišo. **Pošljano izven Dunaja**: 13 steklenic 7:26 gld., 28 steklenic 14:60 gld., 58 steklenic 29:10 gld.; 1/2 kile **sladne čokolade** I. 2:40 gld., II. 1:60 gld., III. 1 gld. (Pri višjih množinah rabat.) — **Sladnih bonbonov** zavitek 60 kr. (tudi 1/2 in 1/4 zavitka). **Izpod 2 gld. se ničesa ne razpošilja.**

Glavne zaloge v Ljubljani: P. Lassnik, trgovec; v **Celji**: J. Kupferschmid; v **Mariboru**: F. P. Hollasek; v **Gorici**: G. Christofletti; v **Reki**: N. Pavačič; v **Pljuji**: J. Kasimir, V. Sellinschegg; v **Trzinu**: F. Reitharek in pa po vseh večjih lekarnah po deželi. (26—2)

Pomada, vsled katere lasje rastó.

(Po prof. dr. Pytha.)

Shranite to naznanilo, ker se le redko objavi.

Pojasnilo: Mnogo tisočij vzletno **prehvaljenih sredstev za lasje** je razširjenih v trgovini, da kupec oziroma potreben, skoro več ne vé, katero bi kupil in tako, malo da ne izgubi zaupanja do vseh teh sredstev. Kar se tiče slednjega, moram mu **popolnem pritrditi**, kajti bilo bi to vodo v Savo nositi, ko bi kakega plešca podobno vabljivo naznanilo zapeljalo, tako drago **čudesno sredstvo za lasje** sam poskusiti (kar se **čestokrat** zgodi) in si domišljevati, s tako mažo že pred mnogimi leti z **lasno koreninico** brez-sledno izpale lasje **zopet pričarati**.

Kakor ne more izkorenineno drevo **roditi sadu**, jednako tudi iz lasnega temena, kojemu so izpale **lasne koreninice**, ne morejo rasti **zopet lasje**.

Nasprotno pa ni nemogoče, vsled **umne** rabe kacega pomočnega sredstva za lasje **ubraniti**, da **sledaji ne izpadajo**, ampak tudi **rast las tako ojačiti**, da se **zopet pojavijo** v prejšnji **jakosti in rastu**, če le trohica las še tiči na glavi.

Ta učinek ima tedaj prof. dr. Pytha-jeva **pomada za rast las**, **najboljše sredstvo**, **zaprčiti izpadanje las** in **ojačiti temen**, ob jednem lasem podeli lep lesk, ohrani je še v poznej starosti in rabi gotovim uspehom tisočim.

Za daljšo dobo je cena 1 lončku **60 kr.**, a se **prava** dobiva le v

„samorogovej“ lekarni Jul. pl. Trnkoczy-ja,
v Ljubljani, Mestni trg št. 4. (37—1)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz 5,
v hiši društva. v hiši društva.

Društvena aktiva	frank. 74,122.865.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 30. junija 1881	14,886.494.80
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot	117,000.000.—
V slednji dvanajstmesecni poslovalni perijodi vložilo se je pri društvu za	59,712.065.—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 28 letih na vloženih ponudbah več kot	1.063,400.000.—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri **Val. Zeschkotu.** (118—12)

Ustanovljeno 1863.

Le pri Ed. Witte-ji, Dunaj!

Ustanovljeno 1863.

Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nr. 59.

Jeden milijon kotiljon-ordnov.

Plesni redi z znamenji za vojaška, veteranska, pevka, strelska, in požarno brambena društva, trgovino in obrt, umetnike, sport na ledu, kmetijstvo itd.

Fini **zlato-briljantni ordni**, 100 kosov za 80 kr., gld. 1, 1.50, 2; zelo fini **briljantni in kornični ordni**, 100 kosov za gld. 4, 5, 6; zelo fini **ženski crpepe-ordni** gld. 4, 5, 6, 8, 10, dalje gld. 12.50, 15 do 20 za 100 kosov.

Plesni programi, prosti, 100 kosov gld. 1, elegantnejši gld. 3, fini, 100 kosov gld. 5, najfinejši gld. 6.
— **Zametne maske** 10, 15, 20 kr., atlas 40, 50 do 75 kr.
Norske kapije, sortirane, — 10 kosov.
Št. I. II. III. IV. V.
60 kr., gl. 1, 1.50, 2, 3, v enovelpi, 25 kosov, gld. 1.50, 2.50, fini gld. 5.
— **Norska znamenja**, 10 kosov 50 kr., gld. 1. 2—5.
— **Norsko orodje**, 10 kosov 50 kr., gld. 1. 2—5.
— **Nosovi**, 1 kos 6, 8, 10, 15 do 30 kr. — **Odborniška znamenja**, bel ali barvan atlas, 5, 10, 20, 30 in 50 kr. — **Kotiljonski lampijoni**, s svečami in palicami, 12 kosov gld. 3.
— **Partija živalskih mask**, nasadnih glav, karikaturn, politične osebe, 10 kosov izbranah, gld. 1, 1.50, 3, 4, in višje. — **Živalski kvarjet**, z notami gld. 4.50. — **Ilalilne maske** z drata, polovične 50 in 90 kr., cele gld. 1 in 1.80 za jedno.
— **Snežene kepe** za bombardiranje v plesni dvorani, tucat 50 kr., večji gld. 1.

Najnovejše Cotillon-toure

z navodom. — Vsaki je arangeur. — 150 sort po 30, 50, 75 kr., gld. 1, 1.50, do 2.50. Krasne **toure** po gld. 4, 5, 6, do 8. — Tako tudi velike šaljive **toure**, pri katerih gospodje plešejo napravljeni kot: vreča moke gld. 1.20, 1.80; vinske sklenice gld. 2.50; sladkorni klobuki gld. 2.50 in 4; karte gld. 4 možje iz snega gld. 4; otroci, poljski židje itd. Potem veksirna palica gld. 1.80. Nova **Papageno-toura** gld. 6. **Grozdi Jozue** (12 parov) gld. 2.50. — **Effectoura**: nune in mnih gld. 6. — **Novo, elegantno, decentno**: Amor kot cotillon-arangeur gld. 3.50. **Toura s čepicami** gld. 1.50 do 3, s sneženimi kepami gld. 1 itd.

Ordni od kovine

posrebrni, pozlačeni ali pa fino emajlirani, 50 izbranih kosov gld. 1, 2, 4 do 5; najfinejši veliki križi, ordni **Maltezerjev** z verižicami, 50 izbranih kosov gld. 8, 10, 15 do 17.

Cotillon-ordnov sortimenti

vsaki s finim crpepom in briljantnim ordnom.
I. Sortiment št. 0 gld. 1, št. I gld. 1.50, št. II gld. 2, najfinejši št. III gld. 2.50, št. IV gld. 3, št. V gld. 4, jako fini št. VI gld. 5, št. VII gld. 6.50, št. VIII gld. 7.50, št. IX gld. 10, št. X gld. 15.
Kotiljonske cvetke, šopki, zelo elegantni, 25 kosov gld. 1.25, 1.75, 2.50.

Velika juks-tombola

obstoječa iz 57 kosov raznih stvari, mej temi efektne, glavni in postranski dobutki, vkup gld. 10.60.

— **Karte za tombolo** z udarjenimi številkami, 100 kosov gld. 2.50.

Razen tega plesne potrebe, kot: **pahalice**, lišp, **zavratniki**, **parfum**, **puder** itd. v zalogi.

Ponarejeni **dijamanti** izvrstno izdelani. Uhani in broche od gld. 2.50 do 5. **Gumbe** a gld. 1.50.

Eduard Witte, Dunaj.

Naslov telegramom: **Eduard Witte, Wien.**

Razpošilja se s poštanim povzetjem. — Cenilniki o **tourah**, šaljivih stvaréh itd. **gratis.** (25—2)

Pekarija in vinotoč

se pod ugodnimi pogoji daje v najem. — Natančneje pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (31—3)

Priznано izvrstne,

na

tržaške razstavi s srebrno svetinjo
odlikovane

VOŠČENE SVEČE

iz garantirano pravega, nepokvarjenega
čebelnega voska,
ponudijo

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. (636—20)

V novič bistveno znižane cene!

KAVA

izvrstne kakovosti po pravi engros-ceni,
iz znane razpošiljalne trgovine

Robert Kap-herr, Hamburg.

v vrečkah po 4³/₄ kilo prave vsebine (ne brutto
5 kil za netto-težo) z všteto poštarino in zamo-
tanjem po poštnem povzetju: Avst. vr.

Rio, močen	gld. 3 25
Domingo, okusen	„ 3 60
Santos, jako močen, lep	„ 3 75
Java, svetlozelen, droben, močen	„ 4 10
Cuba, temnozelen, jako droben, močen	„ 4 45
Java II., zlatorumen, jako droben, omle- den	„ 4 20
Java I., zlatorumen, jako fin	„ 4 60
Peri-Mocca, fin, zdaten	„ 4 75
Ceylon, modrozelen, plemenit	„ 5 30
Ceylon, Peri., izredno fin	„ 5 40
Menado, jako finega okusa	„ 5 85
Mocca, pravi arab., lepodišče	„ 6 45

Priporočila se zmes: Ceylon, Peri z Javo I. — Vse
dobarne vrste kave so preresetane in izbrane, tedaj
proste prahu in črnih zrn. — O rečnosti mojih
posiljatev dobivam sleherni dan najpohvalnejša
(732—9) priznanja.

Neposredni kup — največja varčnost!

VOŠNE
liste
nemške in nemško-slovenske
priporočila po nizke ceni
„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

Jožef Bernard

v Kamniku (Kranjsko)

priporočila svojo popolnem novo in bogato oskrbljeno zalogo vsake vrste

**špecerijskega blaga, steklenine (glaževine)
in domačih pridelkov**

po najnižjih in poštenih cenah in s točno postrežbo.

Za mnogobrojna naročila se priporočila

S spoštovanjem

Jožef Bernard.

(49—1)

Razglas.

**Vodstvo c. kr. priv. uzajemno zavarovalne družbe
proti požaru v Gradci** najljubdeje naznanja svojim p. n. družbe-
nikom, da se je **uplachevanje društvenine za leto 1883**
pričelo s 1. januarjem 1883. ter se vzprejema vsaki čas ali
pri društveni blagajnici, v lastnej hiši Cons. št. 18/20 Sackstrasse v Gradci,
ali pa tudi pri okrožnih komisarijatih; v **Ljubljani** pri njenem zastop-
ništvu v **Florijanskih ulicah št. 23.**

Na dalje se naznanja onim p. n. družbenikom, kateri so bili že prvih
devet mesecev leta 1881. pri družbi za poslopja zavarovani, so poslej brez pre-
stanka zavarovani ostali, oziroma tudi leta 1883. zavarovani ostanejo, da se
jim vsled nasveta upravnega sveta, vzprijetega pri občnem zboru dne 20. ju-
nija 1882., iz predebitka, dociljenega v upravniskem letu 1881. pri oddelku
za zavarovanje poslopij, povrne 5 odstotkov v rečenem letu uplačane zavaroval-
valnine, da se torej dotičnim p. n. družbenikom donesek za leto 1883. za
omenjenih 5 odstotkov zmanjša.

Gradec, meseca januarja l. 1883.

(35—1)

Vodstvo

c. k. priv. uzajemno zavarovalne družbe proti požaru v Gradci.

(Ponatis se ne plača.)

58krat odlikovano. Ustanovljeno leta 1847.

Ivana Hoffa zdravstveno pivo iz sladnega izlečka

proti oslabljenju, siromaštvu na krvi, lakor tudi najboljšo sredstvo rekonvales-
centom od vsake bolezni.

Ivana Hoffa koncentrirani sladni izleček

za na prsih in plućih bolne, za zastareli kašelj in neduho.

**Tisoč priznanj iz vseh delov sveta je najboljši dokaz zdravstvene vrednosti
Ivan Hoffovih sladnih preparatov.**

Najnovejše zahvalnice.

**G. Ivanu Hoffu, izumitelju po vsem svetu razširjenih preparatov iz sladnega izlečka, dvornemu založniku skoro vseh suverenov, Dunaj, I.,
Graben, Bräunerstrasse št. 8. Tovarna: Grabenhof št. 2.**

Blagorodni gospod! S hvaležnostjo Vam javljam, da so Vaše zdravstveno
pivo iz sladnega izlečka Ivana Hoffa ter Vaši Hoffovi sladni bonboni za prsa pri
mojej bolezni izvrstno pomagali. Sedaj lahko glasneje govorim, kašelj in bolečina v
prsih mi ponehujeta ter se nadejam, da bodem mogel skozi Vam na čast zaklicati:
„Živio plemeniti gospod Ivan Hoff!“ Prosim Vas da mi zopet pošljete 13 sklenic
piva in jeden zavitek sladnih bonbonov. Znamenujem se odličnim spoštovanjem
Trnovac (na Hrvatskem), 8. avgusta 1882.

Mihael Lovroec, učitelj.

Vaše blagorodje! Prosim Vas, pošljite mi zopet po poštnem povzetju 28
sklenic Vašega izvrstnega Iv. Hoffovega zdravstvenega piva iz sladnega izlečka
in 5 zavirkov Ivan Hoffovih sladnih bonbonov za prsa v modrem papirju. Ob enem
Vam poročam, da sem vsled plućnega vnetja in jedno leto trajajočega bljuvanja krvi
uže pet let bolehal na hripavosti in bodenju v dušniku; odkar pa rabim sladno pivo,
se uže veliko bolje počutim ter upam, da bodem po daljšem uporabljenju popolnem
ozdravil; sicer pa, če le moje zdravje vsaj tako ostane, kakor je sedaj, sem po-
polnem zadovoljen z zdravstvenim uspehom Vašega Iv. Hoffovega piva iz sladnega
izlečka. Z najodličnejšim spoštovanjem Vam vedno udani

Eduard Kollman, zemljemerski nadzornik.

Maribor, 27. novembra 1882

Glavne zaloge v Ljubljani: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Mih. Kastner.

V Kranji: Franjo Dolenc; v Celji: Kupferschmidt, lekarnar; v Reki: G. Catti, lekarnar; v Gorici: G. Cristofolletti, c. kr. dvorni lekarnar; v Mariboru: P. Holasek; v
Puči: Kasimir; v Puči: Monay; v Trstu: lekarnar J. Seravalle in F. S. Prinz.

Cene v Ljubljani: Zdravstveno pivo iz sladnega izlečka: 1 steklenica 56 kr., 13 sklenic 6 gld. 72 kr., 28 sklenic 14 gld., 58 sklenic 28 gld. — V zavirku iz Ljub-
ljane: 6 sklenic 3 gld. 82 kr., 13 sklenic 7 gld. 32 kr., 28 sklenic 14 gld. 60 kr., 8 sklenic 29 gld. 10 kr. — Koncentrirani sladni izleček 1 sklenica 1 gld., 1/2 skle-
nice 60 kr. — Čokolada iz sladnega izlečka a 2 gld. 40 kr., 1 gld. 60 kr. in 1 gld. za 1/2 klg. — Bonboni iz sladnega izlečka za prsa po 60, 30, 15 in 10 kr. za za-
vitek; pri večjem naročilu popusti se v cenah. (791—6)

Ivana Hoffa bonboni iz sladnega izlečka za prsa. Ivana Hoffa koncentrirani sladni izleček.

Pravi Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka so le v modrem zavirku.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armic.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.

Ivana Hoffa bonboni iz sladnega izlečka za prsa

proti kašlju, hripavosti, zaslinjenosti vedno z najboljšim uspehom rabljeni.

Ivana Hoffa čokolada iz sladnega izlečka.

Najboljši in najslajši zajutrek, krepča želodec, pospešuje prebavljenje, nenadomestljiva
posebno za one, katerim je kava zabranjena kot preveč vznemirjajoča.

Sadno pivo in sladna čokolada me je naglo in popolnem ozdravila od bron-
chialnega katara. Sladni bonboni jako dobro delujejo. Jaz nadaljujem sedaj ta lek,
da se ohranim upliru slabega vremena; zatoj prosim, da mi pošljete še 28 sklenic
zdravstvenega piva iz sladnega izlečka, 5 zavirkov sladnih bonbonov in 2 zavirka
sladne čokolade. Podpišem se Vam hvaležna in udana

Marija baronica du Mont, rojena grofica Batthyany.

Hitzing pri Dunaji, v aprilu.

Službeno spričevalo o uporabi pravih prvih Ivan Hoffovih zdrav-
stvenih tečnih preparatov iz slad-
nega izlečka od strani c. kr. garnizijske bolnice v Zagrebu št. 23 ter ob opazovanem
zdravstvenem učinku Hoffovega zdravstvenega piva iz sladnega izlečka in Hoffove sladne
čokolade. Oba izdelka pokazala sta se kot izvrstna zagotavljača sredstva pri rekon-
val-scentih in pri bolnikih na kataru in razdražljivosti dihalnih organov in za pre-
bavljenje; čokolada pa najboljšo nadomestuje kavo pri onih, kateri jo zaradi raz-
draživanja ne smejo piti. Čokolada postala je dotičnim jako priljubljen zajutrek,
kar se potrjuje na podlagi opazovanja.

Dr. Ischitz,

polkovni nadzdravnik.

Dr. Kaiser,

polkovni in oddelka zdravnik.